

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:**ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΑΞΙΩΝ – ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ - Γ02Π07****Διδάσκων: Δρ Δημήτριος Γκότης****Προτεινόμενο Περιεχόμενο και Πρόγραμμα Διδασκαλίας του Μαθήματος:**

Περιεχόμενα μαθήματος		Ανάλυση των περιεχομένων
A. Η διαθεματική προσέγγιση των αξιών. Τάσεις και προοπτικές		
1 ^η Εβδομάδα	Ορισμοί - αποσαφήνιση εννοιολογικού πλαισίου.	Θα συζητηθούν τα παρακάτω ερωτήματα: Τι είναι αξίες; Σε τι διαφέρουν από τις στάσεις και τις πεποιθήσεις; Τι είναι η διαθεματικότητα και πώς συνδέεται με τις αξίες; Τέλος η διαθεματικότητα θα εξεταστεί μέσα στα νέα κοινωνικο-οικονομικά πλαίσια.
2 ^η Εβδομάδα	Θεωρητικοί προβληματισμοί	Θα συζητηθεί η εφαρμογή της διαθεματικότητας στην εκπαιδευτική πράξη, οι αρχές και οι τρόποι οργάνωσής της, τα κριτήρια για την επιλογή μιας διαθεματικής προσέγγισης, η αναγκαιότητα της διαθεματικής διδασκαλίας και τα βήματα σχεδιασμού της.
3 ^η Εβδομάδα		Θα διερευνηθούν τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα της εφαρμογής της διαθεματικότητας στην εκπαιδευτική πράξη και τα πλεονεκτήματα που έχει για τους/τις μαθητές/-τριες αλλά και τους/τις εκπαιδευτικούς αλλά και η κριτική απέναντι στη διαθεματική διδασκαλία.
4 ^η εβδομάδα		Θα εξεταστούν οι προϋποθέσεις, οι συνθήκες και το πλαίσιο εφαρμογής της διαθεματικότητας στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Τέλος θα παρουσιαστούν παραδείγματα εφαρμογής μέσα από το αναλυτικό πρόγραμμα του δημοτικού σχολείου, κυρίως με την ενδεικτική παράθεση σχετικών σχεδίων εργασίας (projects).
5 ^η εβδομάδα	Ανακεφαλαίωση του πρώτου θεματικού άξονα.	

B. Αξίες και αναλυτικό πρόγραμμα

6 ^η Εβδομάδα	Αξίες και εκπαιδευτική πράξη	Θα διερευνηθεί η χρήση των αξιών στην εκπαιδευτική πράξη και η σύνδεση αξιών και εκπαιδευτικών στόχων. Επίσης θα προσδιοριστούν οι στόχοι της εκπαίδευσης αξιών. Στη συνέχεια θα διερευνηθεί η διδασκαλία των αξιών στο ισχύον ΔΕΠΠΣ (Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών). Ακολούθως θα συζητηθούν τα χαρακτηριστικά της διαθεματικής-ολιστικής προσέγγισης της γνώσης, καθώς επίσης και ο τρόπος συνδυασμού της διδασκαλίας των γνώσεων και των αξιών με στόχο μια διαθεματική-ολιστική προσέγγιση των αξιών. Τέλος θα επιχειρηθεί να αναδειχθούν οι αξίες ως κριτήρια της ατομικής και συλλογικής ενδοκοινωνικής και διακοινωνικής ανθρώπινης συμπεριφοράς και δραστηριότητας.
7 ^η Εβδομάδα	Διεθνείς πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη των αξιών	Θα γίνει αναφορά στις Αξίες της UNESCO στην εκπαίδευση του 21ου αιώνα καθώς και στην Πρωτοβουλία του Καταστατικού Χάρτη της Γης διεθνώς και στην Ελλάδα.
8 ^η Εβδομάδα	Η Ατζέντα 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη και το Πλαίσιο Δράσης για την Εκπαίδευση έως το 2030. Οι 17 Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ. Οι αρχές και αξίες που διέπουν τα παραπάνω κείμενα και η σύνδεσή τους με την εκπαίδευση.	Θα γίνει παρουσίαση της Ατζέντας 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη και του Πλαισίου Δράσης για την Εκπαίδευση ως το 2030 της UNESCO. Θα παρουσιαστούν οι 17 Στόχοι της Βιώσιμης ανάπτυξης. Θα δοθεί έμφαση στις αρχές και τις αξίες που διέπουν τα παραπάνω κείμενα και στόχους και στη σύνδεσή τους με την εκπαίδευση.
9 ^η Εβδομάδα	Η σύνδεση του Καταστατικού Χάρτη της Γης με τους 17 Στόχους για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη.	Θα αναζητηθούν οι διασυνδέσεις ανάμεσα στα δύο κείμενα με εστίαση στις αρχές και αξίες που τα διέπουν. Επίσης θα επισημανθούν οι διαφορές τους.
10 ^η Εβδομάδα	Ενσωμάτωση των αξιών στην καθημερινή διδακτική πρακτική. Το παράδειγμα των αρχών του Καταστατικού Χάρτη της Γης.	Θα παρουσιαστούν διαθεματικά σχέδια εργασίας που βασίζονται στη διδακτική αξιοποίηση του Καταστατικού Χάρτη της Γης και την ενσωμάτωσή του σε σχέδια εργασίας και στο αναλυτικό πρόγραμμα της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

11 ^η Εβδομάδα	Ανακεφαλαίωση του δεύτερου θεματικού άξονα.
--------------------------	---

Γ Διδακτική εφαρμογή της διαθεματικής προσέγγισης των αξιών		
12 ^η Εβδομάδα	Ανάθεση εργασίας, επιλογή θέματος	Στο πλαίσιο κάθε εργασίας θα επιλεγεί μια διδακτική ενότητα από το αναλυτικό πρόγραμμα ενός γνωστικού αντικείμενου του δημοτικού σχολείου, η οποία θα πρέπει να επανασχεδιαστεί με την ενσωμάτωση μιας διαθεματικής προσέγγισης των αξιών, με τη χρήση των αρχών του Καταστατικού Χάρτη της Γης και των Στόχων της Εκπαίδευσης για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη. Θα δοθούν οδηγίες/φύλλα εργασίας για τη μεθοδολογική προσέγγιση του επανασχεδιασμού της διδακτικής ενότητας. Ο επανασχεδιασμός θα αφορά τόσο το βιβλίο του μαθητή, όσο και τις δραστηριότητες στο τετράδιο εργασιών καθώς και τις οδηγίες στο βιβλίο του δασκάλου.
13 ^η Εβδομάδα	Παρουσίαση εργασιών.	Θα παρουσιαστούν οι διδακτικές ενότητες που επιλέχθηκαν για επανασχεδιασμό εστιάζοντας στην ενσωμάτωση μιας διαθεματικής προσέγγισης των αξιών.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Αγγελάκος, Κ. (Επιμ.) (2003). Διαθεματικές προσεγγίσεις της γνώσης στο ελληνικό σχολείο. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Earth Charter International (2009). A Guide for Using the Earth Charter in Education. Διαθέσιμο στο: http://earthcharter.org/invent/images/uploads/EC_Education_Guide_2%20APRIL_2009.pdf
- Καραφύλλης, Γ. (2005). Αξιολογία και παιδεία. Φιλοσοφική θεώρηση των αξιών στο χώρο της παιδείας. Αθήνα: Τυπωθήτω
- Κομνηνού, Ι. (2007). Η διδασκαλία των αξιών στην εκπαίδευση (πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια), στο πλαίσιο των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Διαθέσιμο στο: <http://users.sch.gr/ikomninou>
- Kostoulas-Makrakis, N., (2015). The Earth Charter as a Pedagogical Framework to Transform Teaching and Learning towards Sustainability. Στο Κ.Γ. Μπίκος και Ε. Ταρατόρη (Επιμ.), Μελετήματα και ερωτήματα της Παιδαγωγικής Επιστήμης. Εκδόσεις Κυριακίδη, σ. 337-346.

- Κωστούλα-Μακράκη, Ν. (2017). Η Πρωτοβουλία του Καταστατικού Χάρτη της Γης (Earth Charter) και οι 17 Στόχοι της Βιώσιμης Ανάπτυξης (Sustainable Development Goals). Πρακτικά Πανελληνίου Συνεδρίου Όψεις του Αειφόρου Σχολείου. σ. 295-309. Διαθέσιμη στο: http://aeiforum.eu/images/aeiforo_sxoleio/Opseis_Aeiforou_Sxoleiou_14&15_10_2017_praktika.pdf
- Κωστούλα-Μακράκη, Ν. (2017). The Earth Charter through the Lenses of Sustainability Justice. Στο Α. Λιοναράκης, Σ. Ιωακειμίδου, Μ. Νιάρη, Γ. Μανούσου, Τ. Χαρτοφύλακα, Σ. Παπαδημητρίου, Α. Αποστολίδου (Επιμ.), Πρακτικά. 9ο Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. Ο Σχεδιασμός της Μάθησης. Αθήνα 23-26 Νοεμβρίου 2017. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης. Τόμος 3. Μέρος Α., σ.11-18. DOI: <http://dx.doi.org/10.12681/icodl.1369>
- Λιαράκου, Γ., Φλογαίτη, Ε. (2011) Το ζήτημα των αξιών στην εκπαίδευση για το περιβάλλον και την αειφορία. Στο Ε. Θεοδωροπούλου, Μ. Καΐλα, C. Larrere, Μ. Bonnett (Επιμ.), Περιβαλλοντική ηθική. Από την έρευνα και τη θεωρία στην εφαρμογή, σ. 241-258. Διάδραση.
- Μανούσου, Ε., Τανιάνη, Σ., Γιαννούλα, Ε. (Επιμ.) (2010). Αξίες ζωής στην εκπαίδευση. Αθήνα: Ωρίων.
- Πνευματικός, Δ. & Patry, J.-L. (χ.η.). Συνδυάζοντας τη διδασκαλία αξιών και γνώσεων μέσα από διλημματικές καταστάσεις. Στο Ε. Κατσαρού & Μ. Λιακοπούλου (Επιμ.), Εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος Διάπολις. Θεσσαλονίκη: Διάπολις. Διαθέσιμο στο: http://www.diapolis.auth.gr/epimorfotiko_uliko
- UNESCO (2014). Global Citizenship Education Preparing learners for the challenges of the twenty-first century. Paris: UNESCO. Διαθέσιμο στο: <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002277/227729E.pdf>
- Χριστοδούλου, Α. (2012). Αξίες της UNESCO στην εκπαίδευση του 21ου αιώνα. Στο Ν. Περράκη (Επιμ.), Το δικαίωμα στην εκπαίδευση. Διαθέσιμο στο: <http://nata.webpages.auth.gr/wp-content/uploads/2013/02/26.AΞΙΕΣ-ΤΗΣUNESCO-ΣΤΗΝ-ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ-ΤΟΥ-21ΟΥ-ΑΙΩΝΑ.pdf>
- Χριστοδούλου Α (2012). Παιδεία, Εκπαίδευση, Αξίες. Σημειωτική προσέγγιση. University Studio Press. Διαθέσιμο στο:

Δικτυακοί τόποι

Earth Charter Initiative <http://earthcharter.org>

Η Πρωτοβουλία του Καταστατικού Χάρτη της Γης στην Ελλάδα <http://www.earthcharterhellas.edc.uoc.gr>

Η Πρωτοβουλία του Καταστατικού Χάρτη της Γης στην Ελλάδα (ιστολόγιο) <http://earthcharterhellas.blogspot.com>

Περιφερειακό Κέντρο Ανάπτυξης Ηνωμένων Εθνών. Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης
<https://www.unric.org>

The United Nations. Sustainable Development Goals.
<https://www.un.org/sustainabledevelopment>